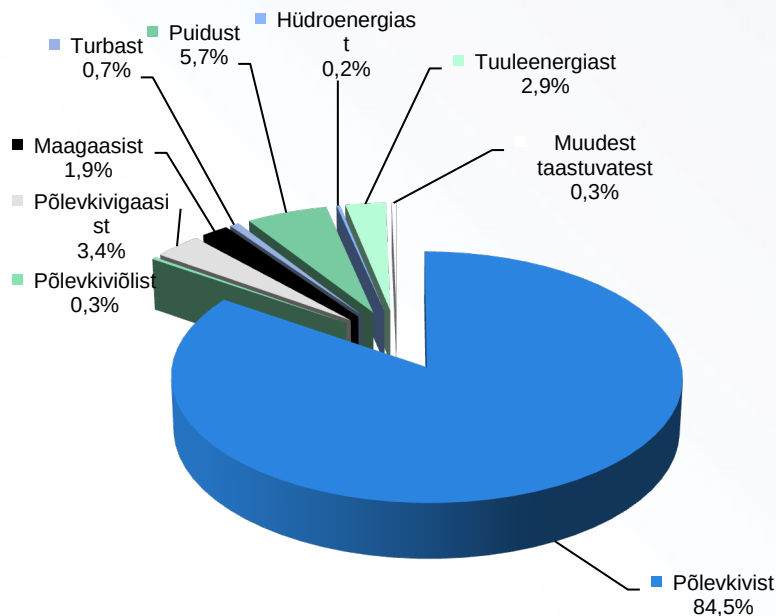

Elektritootmise võimalikud valikud

Millega peab riik elektrimajanduse arendamisel arvestama pärast elektrituru avamist?

Senine olukord Eesti elektritootmises

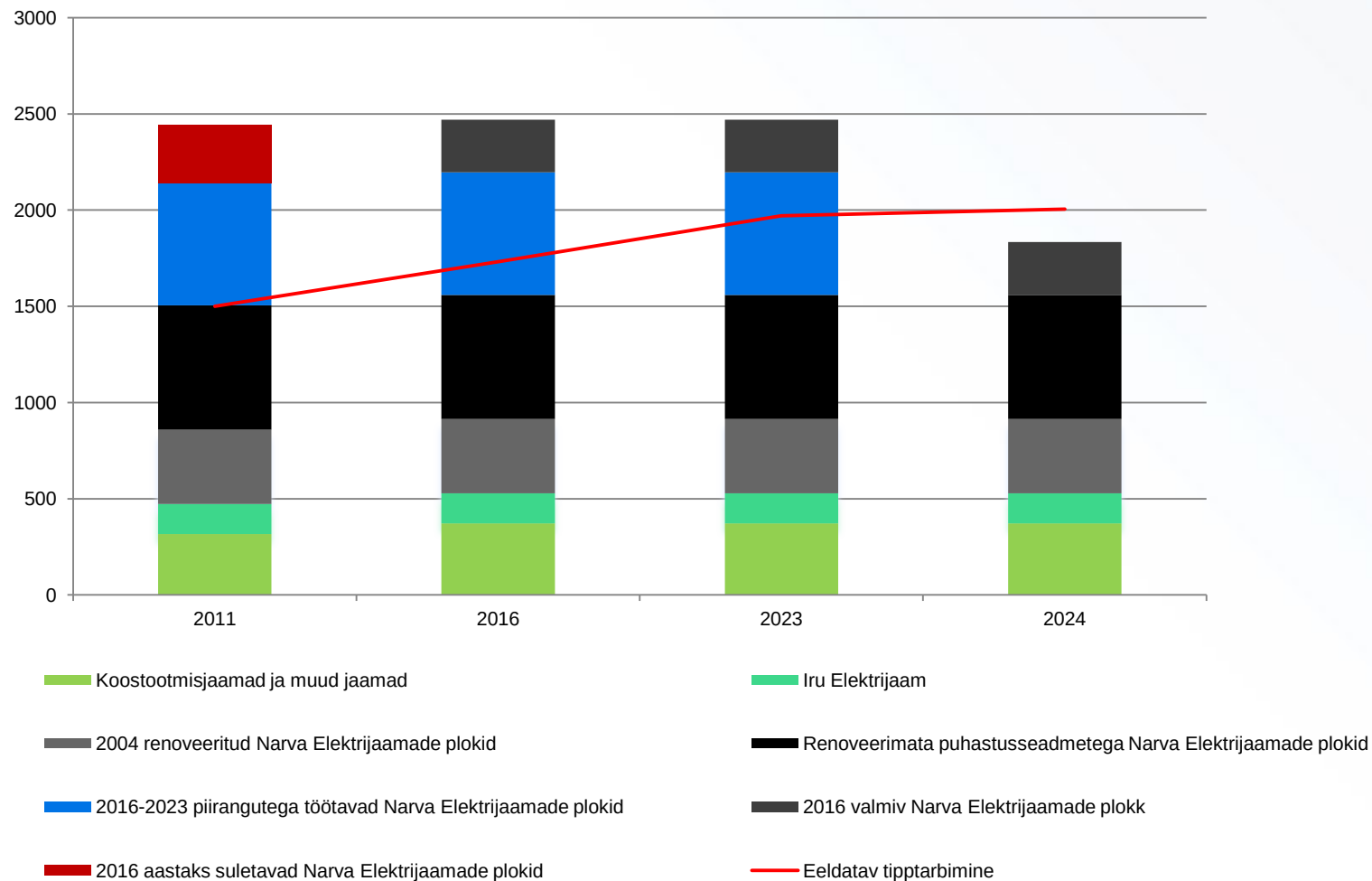
- Tarbimisvajadus peab olema 110% osas tootmisega kaetud. ELMAK kohaselt peab see toimuma siseriiklike tootmisvõimsuste baasil.
- 90% elektrist toodetakse põlevkivist või põlevkivisaadustest.
- 2011. a. eksporditi 45% netotoodangust.
- Olemasolevatest põlevkivi tootmisvõimsustest umbes pool on amortiseerunud ega vasta karmistuvatele keskkonnanõuetele.

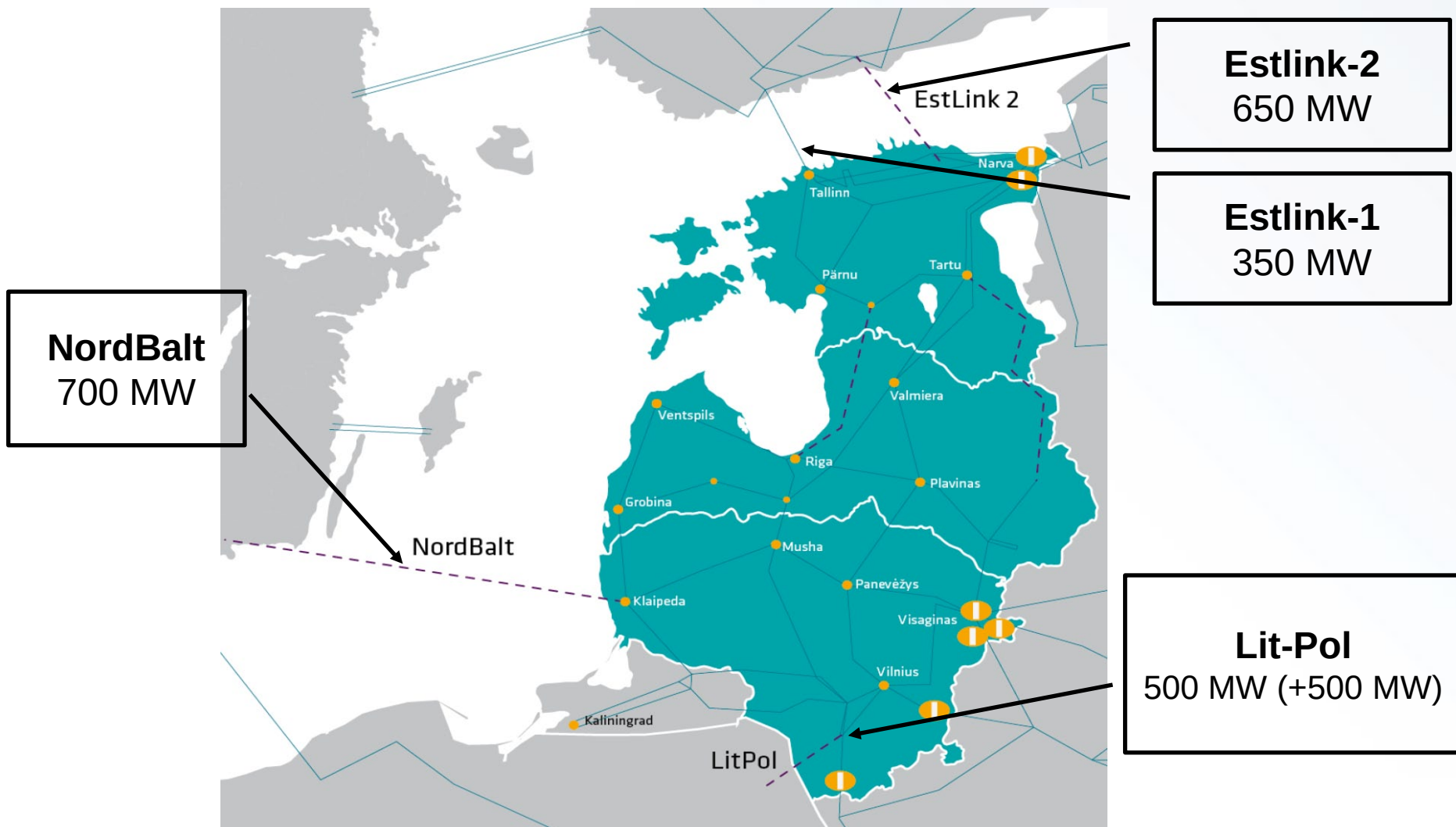
Muutused elektriturul alates 2013. aastast

- Eestis toodetud elektrit ei saa hoida ainult Eesti tarbijatele. Eesti tarbijatele elektri müümise nimel konkureerivad kõik Balti ja Põhjamaade turupiirkonna tootjad.
- Elektrienergia hind kujuneb avatud elektriturul. Turule pääsevad eelisjärjekorras elektrit pakkuma vähem keskkonda saastavad tootjad.
- Elektritootjad peavad hakkama alates 2013. algaval EL kasvuhoonegaasidega kauplemise perioodil CO₂ kvooti oksjonilt ostma. See teeb tootmise kallimaks.
- Varustuskindluse tagatiseks on piisavate tootmisvõimsuste olemasolu kogu turupiirkonnas ning piisavad elektriühendused.
- Sõltuvus Venemaast säilib sageduse hoidmise tõttu vähemalt kuni 2025.

Eestis asuvate tootmisvõimsustega on kaetud sisemine elektritarbimine kuni 2024 aastani

Elektriühendused teiste turupiirkonna riikidega

Taastuvenergia tootmise potentsiaal

Peamised allikad	Potentsiaal (GWh)	Piirangud
Biomassist koostootmine	Kuni 3800	Soojustarbimise vähesus
Tuuleenergia	Ca 2000	Süsteemi tehnilised piirangud, võrguühenduste puudumine, tasakaalustavate jaamade puudumine
Hajaenergeetika, hüdroenergeetika, päikeseenergia	???	Tehnoloogia kõrge maksumus, võrguühenduste seisund

Elektri tootmise toetused – taastuvad allikad ja fossiilkütused

Taastuvate allikate toetus 2008 – 2012 ca 170 mln EUR

Toetused/soodustused põlevkivienergeetikale:

- Tasuta eraldatud CO₂ kvoot (2008-2012): ca 680 mln EUR
- Toetus biomassi põletamise eest: 51mln EUR
- Põlevkivituha ladestamise ohutumaks muutmine: ca 9 mln EUR
- Madalamad keskkonnatasud (ohtlikud jäätmed, aheraine), põlevkivi tegelikule väärtusele mittevastav hind (võrreldes nt kivisöe hinnaga).

Otsustuskohad

- Kas pidada jätkuvalt vajalikuks, et Eesti elektritarbimine = elektritootmine?
- Kui vastus eelmisele küsimusele on “jah”, siis kui palju on riik valmis tootmisvõimsuste loomisele peale maksma ning kui kalliks see tarbijale läheb?
- Kuidas arvestatakse toetuste jagamisel tootmisvõimsuste konkurentsivõimega?
- Kui soovitakse asendada 10. a. pärast suletavaid põlevkivi tootmisvõimsusi, siis kuidas luua tingimused taastuvenergia ja/või hajusa elektritootmise edasiseks kasvuks?